



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۱۸/۰۱/۰۳

نظر محمد مطمئن

## امریکایی جنرالان به د خپلي ماتي جنازه واشنگتن ته وړي

د امریکا دولسمشر ټرمپ د ۲۰۱۸ ز کال لومړي ټیټونه او د نوی کال په مناسبت یې د پاکستان او ایران اړوند څرگندونې، په ملگرو ملتونو کې د امریکا د سفیرې نیکې هیلې د پاکستان دوه مخي سیاست اړوند څرگندونې، په ایران کې د مذهبي مشرانو ضد لاریونونه او د پاکستان لور پورو چارواکو لخوا د امریکا دولسمشر ټرمپ د ټویټ په اړه غبرگونونه، د چین ملاتړ له پاکستان څخه، د ایران د امنیتي او پوځي مشرانو د سعودي ضد څرگندونې، دا هر څه د ۲۰۱۸ کال په پېل کې نوي پېښې او نوي شخړې دي.

که د امریکا او پاکستان ترمنځ لفظي شخړې او ستونزې دا ډول د امریکا او ایران ترمنځ ستونزه په رښتوني ډول وي، دا به زموږ افغان ولس په گټه وي، او سېمه کې به د امریکا یکه تازې وننگوي.

رښتیا خبره داده که د پاکستان، ایران او روسیې توافق او خوبه، د پاکستان او ایران مرسته له امریکا او ملگرو هیوادو سره یې نه وای، امریکا به پر افغانستان حملې کولو کې دومره زړوره نه وای، او دومره بېره به یې هم نه وای کړي. که د امریکا سره د پاکستان او ایران مرسته نه وای، د منځنۍ آسیا هوائی لیکي یې پر مخ محدودې وای، د طالبانو پوځي ځواک به دومره ژر کمزوری او له منځه نه وای وړل شوای.

اوس هم که د پاکستان او ایران ستونزې له امریکا سره مخ په زیاتیدو شي، د روسیې او چین سیالي په سېمه کې ورسره جریان ولري، باوري یم چې زموږ گران هیواد کې به امریکایی جنرالان له نورو ستونزو سره هم مخ کيږي، او امریکا پلوه حکومتونه به هم په سېمه کې د ولسونو لخوا له ننگونې سره مخ وي.

په ایران کې وروستي لاریونونه د ایران د مذهبي مشرانو لپاره په بشپړ ډول د اندېښنې وړ دي، که دغه لاریونونه دوام وکړي، د ایران مذهبي مشران به د ایرانی ولس تر فشار لاندې وي، پرته له شکه چې په یادو لاریونو کې به د امریکا، سعودي عربستان او متحده عرب اماراتو لاس وي.

په مصر کې د جنرال سیسي سره سعودي عربستان او اماراتو مرسته وکړه، د اخوان المسلمین انتخابي حکومت یې د سیسي او پوځ په زور ړنگ کړ، مگر په ایران کې پوځ له مذهبي مشرانو سره ولاړ دی. داسې نه بریښي چې د ایران د اهل تشیع عام ولس، مذهبي ضد لاریونونه به ډیر دوام وکړي، کیدای شي، د ایران د سپاه پاسداران لخوا د لاریون کونکو مشران سخت وځپل شي. او که چیرته لاریونونه دوام پیدا کړي، گټه به یې د حسن روحاني او امریکا په برخه وي.

زه د ایران د لاریونو په اړه مثبت نظر لرم، ځکه په تیرو څلورو لسيزو کې د ایران مذهبي مشرانو د فان شیعیزم لپاره ډیر کار وکړ، په منځنۍ آسیا او گاونډیو هیوادو کې یې د شیعیزم رښې وزغولې، او د شیعیزم تازه بزغلي یې د ځوانانو لپاره کښودل.

د ایران د لاریونو زور، فشار او قهر به بیا هم بدبختانه د افغانستان او یمن له خلکو خپري، د ایران مذهبي مشران به هڅه کوي چې په یمن کې د سعودي عربستان ضد او په افغانستان کې امریکا ته د ننگونې له امله افغان ولس ته کړاو پېښ کړي.

د ایران اوسني لاریونونه به څومره موثر وي؟ که امریکا رښتیا له ایران سره شخړې ته زور ورکړي، او سعودي عربستان د ایران کورني سیاست کې مداخله او نفوذ وکړي، د دوی بل گام به د ایران مقابل کې د سیستان او ایران نورو سېمو کې د بلوچو مسلح کول او مرسته وي، چې دابه بیا په رښتوني ډول د ایران کورني امنیت له گواښ سره مخ کړي.

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ [maqalat@afghan-german.de](mailto:maqalat@afghan-german.de)

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پاڼوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

ایران په نږدې تیرو دوو لسيزو کې په منځنی ختیځ کې او افغانستان کې د امریکا له پوځي شتون او ښکېلتیا څخه ډیره زیاته گټه پورته کړه، د ایران پوځ کیفیت یې لوړ کړ، موډرنې او موثرې وسلې یې جوړې کړې، اټومي بټۍ یې فعالې او په سپمه کې یې مذهبي او فرهنگي یرغل درلود.

که اوس په ایران کې حالات همداسې دوام وکړي، لاریونونه دوام ولري، شخړې پکې زیاتې شي، افغانستان، یمن، سوریه او عراق کې به اهل تسنن د ایران له لاسوهني خلاص، په یمن، سوریه او عراق کې به د اهل تشیع حکومتونو د قوي کېدو او ساتلو لپاره هغه ډول مرستې ایران ونه شي کولای لکه پخوا. دا ډول به د افغانستان کورنیو چارو کې هم د دوی لاس لږ تر لږه کمه سلنه لند شي.

پاکستان کله هم نه غواړي چې له امریکا سره یې اړیکې خرابې لورته دوام پیدا کړي، هڅه به کوي چې د امریکا د گټو خوندي ساتلو لپاره ځینې داسې قدمونه پورته کړي چې د امریکا گانگرس خوشاله کړي.

ولي دا چې د امریکایي چارواکو ټوله توجه اوسمهال په سپمه کې هند ته شوي، دا به ستونزمنه وي چې پاکستان د امریکا انډینې لیري کړي.

په دغسې یو حالت کې اړینه ده چې افغان سیاستوال له دې موقع څخه مثبت گټه پورته کړي، او افغانستان د پردیو او نورو هیوادو د جگړې او سیالي ډگر ته پري نه رډي.

که حالت همدا ډول دوام پیدا کړي، طالبان به پکې گټه وکړي، چین، روسیه، ایران او پاکستان به د امریکا سره خپل ملاتړ په افغانستان کې کم کړي، او که د دغو هیوادونو ملاتړ له امریکا سره په سپمه کې نه وي، پرته له شکه چې امریکایي جنرالان به په افغانستان کې د خپلې ماتې جنازه و اشنگتن ته وړي.

پای